

ТЕМА: ВИДИ І МОВА МИСТЕЦТВА

Культура

КУЛЬТУРА (лат. Culture — «обробіток», «обробляти») — сукупність матеріальних, духовних і нематеріальних цінностей, створених людством протягом його історії.

Це поняття може вживатися в таких значеннях:

- Рівень розвитку суспільства у певну епоху.
- Те, що створюється для задоволення духовних потреб людини.
- Освіченість, вихованість.
- Рівень, ступінь досконалості якої-небудь галузі господарської або розумової діяльності.
- Алгоритми людської поведінки і символічних структур, які надають цій поведінці сенсу і значимості.

Художня культура – це частина загальнолюдської культури, яка стосується передусім художніх цінностей. Її можна вважати одним із компонентів духовного життя суспільства.

Центральною ланкою художньої культури є мистецтво.

Особливість мистецтва, його відмінність від усіх інших видів людської діяльності полягає в тому, що воно відображає дійсність у формі художніх образів. Мистецтво збагачує людину знаннями про світ, дає можливість співпереживати і відчувати естетичну насолоду.

Древньоєгипетське мистецтво

МИСТЕЦТВО

Мистецтво — одна з форм суспільної свідомості; вид людської діяльності, що відображає дійсність у конкретно-чуттєвих образах, відповідно до певних естетичних ідеалів. У широкому сенсі мистецтвом називають досконале вміння в якійсь справі, галузі; майстерність. Розвиток мистецтва як елемента духовної культури обумовлюється як загальними закономірностями буття людини й людства, так і естетично-художніми закономірностями, естетично-художніми поглядами, ідеалами й традиціями.

ЗАРОДЖЕННЯ МИСТЕЦТВА

Мистецтво зародилося в первісному суспільстві доби пізнього палеоліту і було представлене малюнками в печерах, різьбленням на кістці та камені, ритуальними танцями тощо. Завдяки особливостям свого впливу на людину (чуттєва безпосередність, емоційна насиченість, ідейна спрямованість) мистецтво стало однією з найважливіших складових частин духовної культури суспільства.

Художня обробка речей і знарядь праці, будівництво житла започаткували розвиток архітектури та декоративно-ужиткового мистецтва. Серед основних візуальних мистецтв Західної Європи протягом багатьох століть залишалися живопис, скульптура і графіка. У мистецтві ісламу основним був орнамент, оскільки було заборонено зображати живих істот. У деяких культурах маски, татування, кераміка і металеві вироби були основними формами образотворчого мистецтва.

Буття людини і навколишній світ відобразились у танцях, музиці, співі, театралізованих діях. Мистецтво слова, існуючи спочатку в усній формі оповідей, міфів, епосу, з виникненням письма розвинулося в художню літературу. Науково-технічний прогрес уможливив появу таких форм мистецтва, як фотографія і кіно, а з появою комп'ютерних технологій — так званих, медіамистецтв.

**Ритуальний танок. Наскельний
малюнок епохи бронзи, Швеція**

У чому полягає особливість образного відображення світу

Художній образ — особлива форма естетичного освоєння світу, за якої зберігається його предметно-чуттєвий характер, його цілісність, життєвість, конкретність, на відміну від наукового пізнання, що подається в формі абстрактних понять.

Художнім образом є як твір у цілому (наприклад, музична композиція, роман, вистава, картина, кінофільм), так і окремі елементи твору мистецтва. Він концентрує в собі духовну енергію певної культурно-історичної епохи людини, яка його створила.

Образ України у творчості Павла Тичини.
Зелені гаї, прозорі озера і струмки,
квітучі, залиті сонцем простори
захоплювали поета:

Гаї шумлять —

Я слухаю.

Хмарки біжать —

Милюєся.

Види мистецтва за формою чуттєвого сприймання

Візуальні

- це види мистецтва, твори яких можна побачити. Це архітектура, живопис, графіка, скульптура, декоративно-ужиткове мистецтво, художня фотографія.

Синтетичні

- це види мистецтва, твори яких сприймаються декількома органами чуттів людини одночасно.

Класифікація видів мистецтва за способом існування

Прості, або односкладові		Складні, або синтетичні
Просторові	Часові	Просторово-часові
Архітектура Декоративно-ужиткове мистецтво Графіка Живопис Скульптура Художня фотографія	Музика Художня література	Сценічні (театр, хореографія, цирк, естрада) Екранні (кіно і телебачення)

АРХІТЕКТУРА

Архітектура як вид мистецтва проявляє себе як формування дійсності за законами краси при створенні будівель, архітектурних комплексів, монументів, ландшафтних споруд, промислових та спортивних споруджень, покликаних обслуговувати потреби людини в житлі та приміщеннях різного призначення. Архітектура створює відмежований від природи утилітарно-художній світ, що протистоїть стихійному середовищу і дозволяє людям використовувати олюднений простір відповідно до їх матеріальних і духовних потреб.

Архітектурний образ виражає не лише призначення будівлі (ми легко можемо відрізнити храм від звичайного житла), але й художню концепцію світу і особи, навіть сутність своєї епохи. Архітектура — це вид мистецтва, метою якого є створення споруд і будівель, необхідних для життя і діяльності людей. Проте архітектура як мистецтво зовсім не є обов'язковою для вирішення прагматичних завдань, наприклад, захисту людини від природних лих. В основі архітектурного образу лежать певні фундаментальні схеми людського впорядкування простору: відокремлення порядку від хаосу, вертикального виміру або напряду від горизонтального, запровадження ритмів та циклів певної розмірності, та ін.

Архітектура як вид мистецтва є просторовою і статичною. Художній образ тут створюється за допомогою співвідношення масштабів, мас, форм, кольору, декору, зв'язку з навколишнім пейзажем, тобто за допомогою специфічно виразних засобів. Архітектура – це яскраво історичне явище, тобто різні історичні епохи представлені тут у досить відмінних художньо-архітектурних формах і вирішеннях. Архітектура є водночас і мистецтво, і інженерія, і будівництво, що вимагає величезного зосередження колективних зусиль і матеріальних коштів, проте архітектурні пам'ятки переживають віка. Ще в давні часи архітектура вступала у взаємодію зі скульптурою, живописом, мозаїкою, іконою, різними видами декоративного оздоблення, перетворюючись на монументальне мистецтво.

Собор Святої Софії,
Константинополь

Палаццо Каваллі-Франкетті,
Венеція

ГРАФІКА

Графіка (нім. Graphik, грец. graphikos «написаний») — вид образотворчого мистецтва, для якого характерна перевага ліній і штрихів, використання контрастів білого і чорного, та менше ніж у живопису, використання кольору. Графічний — виконаний у стилі графіки.

Різновид образотворчого мистецтва, що зумовлюється специфічними засобами зображення лініями, штрихами, крапками і плямами на поверхні, основою якої, зазвичай, виступає білий папір. Твори можуть мати як монохромну, так і поліхромну гаму.

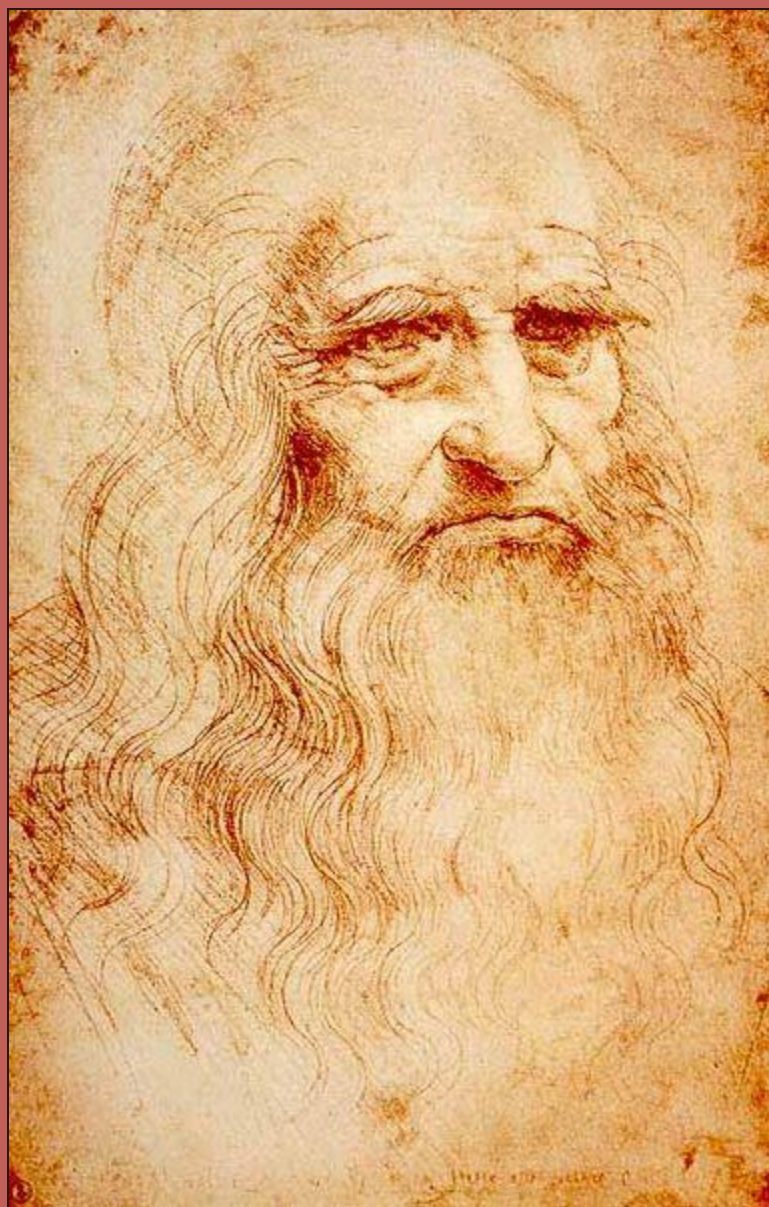
Графіка поділяється на такі різновиди:

- станкова
- книжкова
- плакатна
- прикладна
- архітектурна

Сергій Конончук. «Кіт», 1937, Туш,
перо

Автопортрет Леонардо да Вінчі

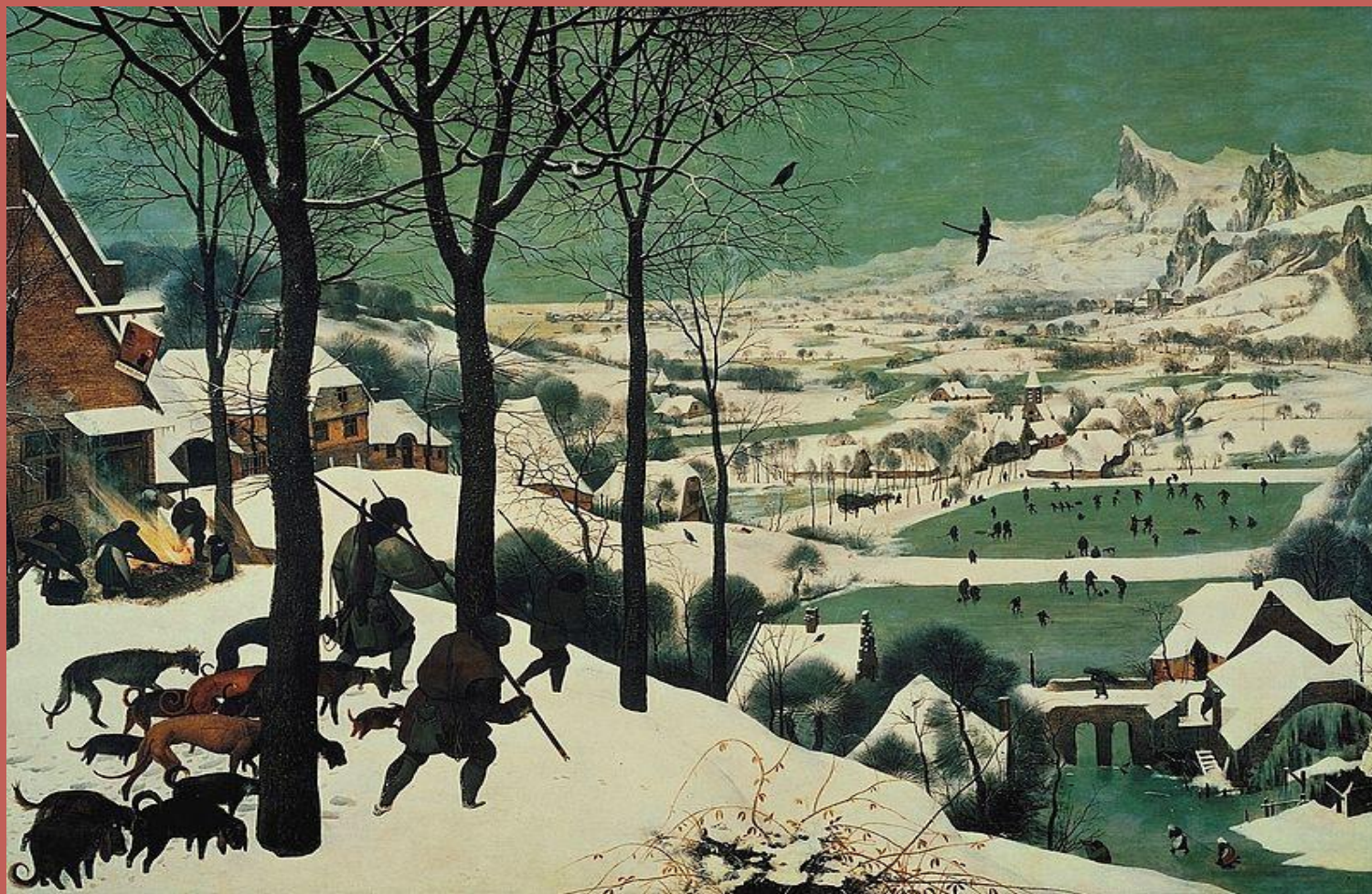

ЖИВОПИС

Живо́пис (мал'ярство, фр. peinture, англ. painting, болг. живопис, рос. живопись, пол. malarstwo, чеськ. malířství) — вид образотворчого мистецтва, пов'язаний з передачею зорових образів нанесенням фарб на тверді, гнучкі або тканеві поверхні, а також твори мистецтва, створені таким способом.

Найбільш поширені твори живопису, виконані на плоских або майже плоских поверхнях, таких як натягнуте на раму полотно, папір, поверхні стін і т. д. До живопису відносять і виконані фарбами зображення на декоративному та церемоніальному посуді, поверхня якого може мати складну форму.

Пітер Брейгель Старший.
Мисливці на снігу. Відень,
Художньо-історичний музей.

Напис і живопис, Китай.

СКУЛЬПТУРА

Скульптура (лат. *sculptura*, від лат. *sculpo* — вирізаю, висікаю) — ліпка, пластика, вид образотворчого мистецтва, твори якого мають об'ємну, тривимірну форму і виконуються із твердих чи пластичних матеріалів. Скульптура зображує головним чином людину, рідше тварин, її головні жанри — портрет, історичні, побутові, символічні, алегоричні зображення, анімалістичний жанр. Художньо-виразні засоби скульптури — побудова об'ємної форми, пластичне моделювання (ліпка), розробка силуету, фактури, у деяких випадках також кольору.

Дискобол,
Гліпкотека,
Мюнхен

Рельєф «Фрідріх Шиллер», 1991

ХОРЕОГРАФІЯ

Хореографія (від грец. χορεία — танець, хоровод, та грец. γραφή — писати) — мистецтво постановки танцю як послідовності кроків, рухів, фігур для створення найкращого сценічного ефекту.

Мистецтво створення сценічного танцю ґрунтується на маніпуляції абстрактних елементів рухів людського тіла: простору, форми, часу, енергії в рамках емоціонального контексту з метою вираження унікального творчого голосу. Мова рухів хореографії — це мова танцювальної техніки балету, сучасного чи джазового танцю, хіп-хопу, народного танцю, обрядового танцю чи звичних повсякденних рухів.

Хореографія намагається досягти в танцювальній композиції, органічної цілісності, ритмічної і неритмічної артикуляції, теми й варіації, повторення та імпровізації.

Термін хореографія вживається також щодо постановки виступів у певних видах спорту: художній та спортивній гімнастиці, фігурному катанні, синхронному плаванні тощо.

Танго — стиль музики та танець, що асоціюється з нею, що виникли в Аргентині та Уругваї, після чого набули популярності по всьому світу.

Гопáк — традиційний український народний танець запорозького походження. Розмір — 2/4.

ТЕАТР

Те́атр (від грец. θέατρον — місце видовища) — вид сценічного мистецтва, що відображає життя в сценічній дії, яку виконують актори перед глядачами, а також установа, що здійснює сценічні вистави певним колективом артистів і приміщення, будинок, у якому відбуваються вистави. Театр як мистецтво називають також театральним мистецтвом, а науку, що вивчає теорію та практику театрального мистецтва вивчає театрознавство.

Символи театру

Сцена з вистави “Наталка
Полтавка” за п’єсою І.
Котляревського

МУЗИКА

Му́зика (від грец. μουσική — мистецтво муз) — мистецтво організації музичних звуків, передовсім у часовій (ритм), звуковисотній і тембровій шкалі. Музичним може бути практично будь-який звук з певними акустичними характеристиками, які відповідають естетиці тої чи іншої епохи, та може бути відтвореним при виконанні музики. Джерелами такого звуку можуть бути: людський голос, музичні інструменти, електричні генератори тощо.

Бандуристи

Йо́ганн Себастья́н Бах —
німецький композитор, органіст і
скрипаль

Концерт групи Green Day у Німеччині

